

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-09-04
Besvaras senast
2019-09-18

Till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:314 En moderniserad och teknikneutral gentekniklagstiftning

Användning av genteknik styrs i stort av EU-gemensamma regler som ska se till att endast säkra tillämpningar kommer ut på marknaden. Dessa regler fokuserar på den modifieringsteknik som har använts i stället för på vilka egenskaper den förändrade organismen har förvärvat genom förädlingsinsatsen. Det skapade redan från början problem som sedan har eskalerat i takt med den snabba teknikutvecklingen inom modifiering av organismer. Definitioner och avgränsningar är nu kraftigt föråldrade.

Teknikutvecklingen har resulterat i flera nya tekniker. Vissa av dem kan redigera organismers genom precis där man vill och så lite som att ändra en enda förutbestämd DNA-bas. De potentiella tillämpningarna till samhällets fromma är många. EU-domstolens dom C528/16 har tolkats som att alla nya tekniker från direktivets tillblivelsesdatum år 2001 omfattas av direktivets krav på prövning och godkännande, även då den molekylära förändringen är densamma, eller mindre, som de gamla teknikerna skapar, vilka redan är undantagna från direktivets krav. Prövningen är mycket kostsam, tar lång tid och utfallet är osäkert på grund av politiska skäl.

Ett dåligt fungerande regelverk gör att nya, säkra växtsorter som skulle kunna utveckla jordbruket inte blir verklighet. EU:s och svenskt lantbruks konkurrensförmåga försämras gentemot omvärlden, växtförädlingsföretag minskar verksamheten eller läggs ned och investeringar görs utomlands. Handeln med foder- och livsmedelsprodukter försvåras av de olika juridiska ställningstagandena i olika länder och det faktum att man i laboratorier inte kan analysera skillnaden mellan växtprodukter producerade med olika tekniker i många fall. Lantbruket förlorar viktiga verktyg för lönsamhet och miljövänlighet. Även forskningen hämmas.

Miljö- och jordbruksutskottet pekade på det orimliga i dagens regelverk genom följande resonemang. "Olika tekniker kan leda till samma resultat, men dagens lagstiftning gör skillnad på vilken förädlingsmetod som används. Detta innebär att växtsorter som framställts genom traditionell växtförädling kan vara tillåtna, medan växtsorter med samma egenskaper som framställts genom GMO-teknik inte är det. Regelverket hämmar utvecklingen av nya växtsorter och därmed även lantbrukets utveckling. Det är grödans förändrade egenskaper och dess potentiella miljö-, avkastnings- och hälsoeffekter som är viktiga att ta ställning till, inte förädlingsmetoden som sådan."

Miljö- och jordbruksutskottet riktade därför den 4 april 2019 ett tillkännagivande till regeringen att lagstiftningen om genteknik bör moderniseras och göras teknikneutral. Alltså ett uppdrag att påbörja och driva på processen på EU-nivå för att få till stånd den önskade ändringen.

Nederländerna tog som ett resultat av EU-domstolens dom om de nya modifieringsteknikerna ett initiativ till att uppmana EU-kommissionen att adressera om den europeiska GMO-lagstiftningen är adekvat. Sverige gav stöd till Nederländernas initiativ.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Jennie Nilsson:

Vad gör regeringen för att uppfylla riksdagens tillkännagivande att uppnå en moderniserad och teknikneutral gentekniklagstiftning?

.....

Staffan Eklöf (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren